

İNSANI TEMEL ALAN TIP ANLAYIŞI
ÇERÇEVESİNDE
TIP VE RESİM SANATI

Prof. Dr. Şefik GÖRKEY

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi
Tıp Tarihi ve Etik AD

Medical Humanities

- Sosyal Bilimler ve Tıp
- ~~İnsani Tıp~~
- İnsancı Tıp
- İnsanı Temel alan Tıp Anlayışı
- ...

Institute for the Medical Humanities Texas University Medical Branch

- Chester Burns (Kurucu) (1973)
- H. Tristram Engelhardt
- ..
- Anne Hudson Jones
- William Winslade
- ..
- ..
- Howard Brody

- Tıp Tarihi
- Tıp Etiği
- ..
- Tıp ve Edebiyat
- Tıp ve Sanat
- Tıp ve Antropoloji
- Tıp ve Teoloji
- Tıp ve Felsefe
- Tıp ve Hukuk
- Tıp ve Grsel sanatlar (resim, sinema, fotođraf vb)

- Arařtırma Etiği / Etik Kurul yeleri
- Etik Konsültasyon

University of Texas Medical Branch (UTMB) Institute for the Medical Humanities (IMH)

- Medical Humanities
- Avrupa Resim Sanatı ve Tıp (Kitap Projesi)
- Tıp ve Sanat
 - Doktora / Y Lisans Seçmeli ders programı)
 - Lisans ders programı

• ~~Y Lisans / Doktora dersleri~~

• Lisans dersleri

• Tıp tarihi dersleri

- (+ Anatomi ve Sanat) (solunum modülü giriş dersi)

• Tıp etiği dersleri

• Seçmeli dersler

- Tıp ve sanat
- Tıp ve edebiyat
- Tıp ve klasik müzik
- Tıp ve hukuk
- Tıp etiği olgu tartışmaları

• ...

Prof Dr Emine M ATABEK
(1914-2000)

Tıp ve Sanat

- Makaleler
 - Burlington Magazine (1916's)
 - American Imago (50's, 60's,..)
- Kitaplar
 - Arzneibereitung und Heilkunde in der Kunst (1923)
 - Rembrandt / Dr. J. G. de Lint (1930)
 - Civilization and Disease / Henry Sigerist (1943, 1970)
 - J Rousselot (1966)
 - R. Neumann (1970)
 - ...
- Güncel yayınlar
 - Tıp alanındaki süreli yayınlar
 - Kitaplar
 - Tıp Öğretiminde sanat ve tıp
 - Art practicum (IMH / UTMB)
 - Medical Humanities curriculum..
 -

- Resim Sanatı ve Tıp
 - Lisans / Y Lisans / Doktora Programı seçmeli ders programı (1 Sömestre) (didaktif yöntem)
- Resim Sanatı ve Tıp
 - Tıp Fakültesi Lisans dersi (interaktif yöntem)

Avrupa Resim Sanatı Geleneđi ve Tıp (Taslak)

- I. Giriş
- II. Hastalıklar, Salgınlar ve Tıbbın uygulanması
- III. Hekim – Hasta İlişkisi
- IV. Hastalıkların sanatçıların eserlerine etkisi
- V. Sonuç

I. Giriş

- Sanat tarihi (genel bilgiler, akımlar)
- Avrupa resim sanatında İkonografi ve İkonoloji
 - Eski ve Yeni Ahit / Yunan ve Roma Mitolojisi
 - Neden tıp ile ilgili sahneler avrupa resim sanatında yer alır ?
 - Tıp ile ilgili sahneler tabloların / fresklerin hangi bölümlerinde görülür?
 - Dini içerikli betimlemeler (İtalyan Freskleri...) ve din dışı / seküler sahneler (Flaman resmi..)
- Sanat ve Tıp / Tıp Tarihi
- Sanat ve Tıp / Medical Humanities

II. Hastalıklar, Salgınlar, Tıbbın Uygulanması vb..

- a. Hastalıklar
- b. Salgınlar
- c. Tıbbın uygulanması
- d. Diğer...

a. Resim Sanatı ve Hastalıklar

- Göz hastalıkları, Görme engelliler, gözlük...
- Hormonal Hastalıklar ve bozukluklar
 - agromegali, kretinizm, vb...
- Romatizmal Hastalıklar
- Dermatolojik Hastalıklar
- Alkolizm
- Ruhsal bozukluklar (delilik taşı, depresyon vb)
- Ortopedik hastalıklar

b. Salgınlar

- Salgınlar
- Veba salgınları betimlemeleri
- “Ölümün Dansı”

c. Tıbbın Uygulanması

- Diseksiyon
- Otopsi
- Cerrahi (+ sünnet)
- Tedavi yöntemleri (kan alma,..)
- Tanı Yöntemleri (Üroskopi, nabız alma vb...)
- Dişçiler, Diş çekimleri, Şarlatanlar

d. Diğer...

- Sanatçıların anatomi bilgisi,
- Doğum / Doğum sahneleri,
- Engelliler,
- Hasta çocuk betimlemeleri
- Tıp Öğretimi
 - Eğitim / Öğretim / sınav / klinik ortamda eğitim vb...
- Adli olgular ve Ası
- Yaralanmalar
- Yaşam Dönemleri (yaşlılık, ölüm, vb...)

III. Hekim-Hasta İlişkisi

- Hekim –Hasta ilişkisi
- Hasta Muayenesi
- Hekim Figürü
- Hekim Muayenehanesi
- Şarlatanlar

IV. Sanatçıların Hastalıkları ve Eserlerine Etkisi

- Fiziksel sorunlar
 - Renoir
 - Frida Kahlo
 - Vb...
- Ruhsal sorunlar
 - Bosch
 - Goya
 - Van Gogh
 - Edvard Munch
 - Vb...

Mucizevi Şifalar

Kariye Müzesi/ Istanbul / 13yy – 14yy

St Apollinare Nuovo 6^{yy} / Ravenna

Kariye Müzesi 14.yy / İstanbul

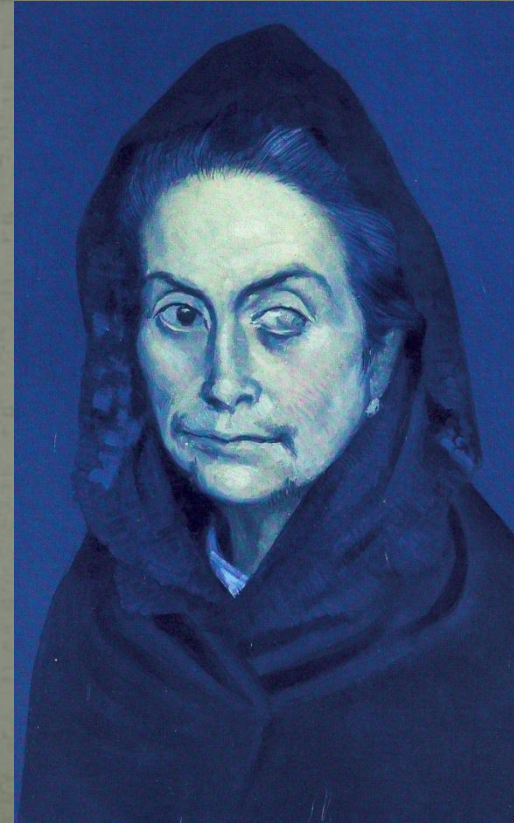

Göz Hastalıkları ve Görme engelliler

Kariye Müzesi, İstanbul, 11th cent

Picasso, 20yy

Veba

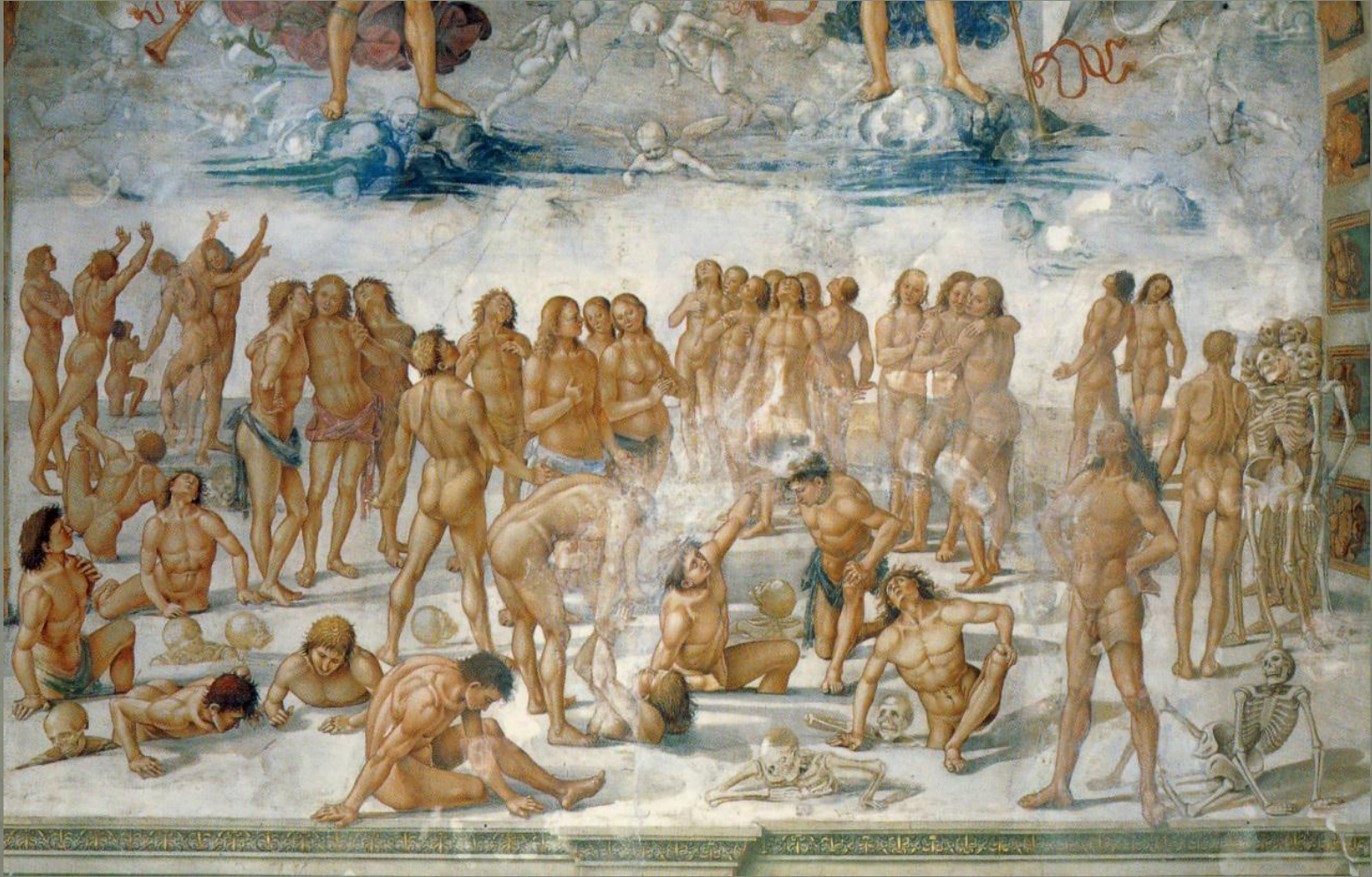
Tibero d'Assisi,
Aziz Roch ve Aziz Antony,
Pinacoteca Comunale, Assisi, 15-16 yy

Tournai Katedrali / Belçika

Sanatçuların Anatomi Bilgisi

Luca Signorelli , Orvieto Katedrali / İtalya

Hormonal Anomaliler

Ribera (1591 – 1652)
La Mujer Barbuda / Toledo
Hirtusis

Goya (1746 – 1828)
Prado Müzesi / Madrid
kretinism

The daughter of Petrus Gonsalvus the hairy man of Tenerife c. 1580
Kunsthistorisches Museum / Ambras Şatosu / A009 / 1992

Şarlatanlar / Dişçiler / Diş Hastalıkları

Jan Steen (1626 – 1679)
Dişçi,
Mauritshuis / den Haag

Hendrick ter Brugghen (1588 – 1629)
Uygun olmayan Çift (detay) c. 1623
Özel Koleksiyon

Cerrahi / Cerrahlar

Adrian Brouwer (1605 -1638)

Leroy Nieman (1921 -)
Açık Kalp Ameliyatı, 1982
Özel Koleksiyon

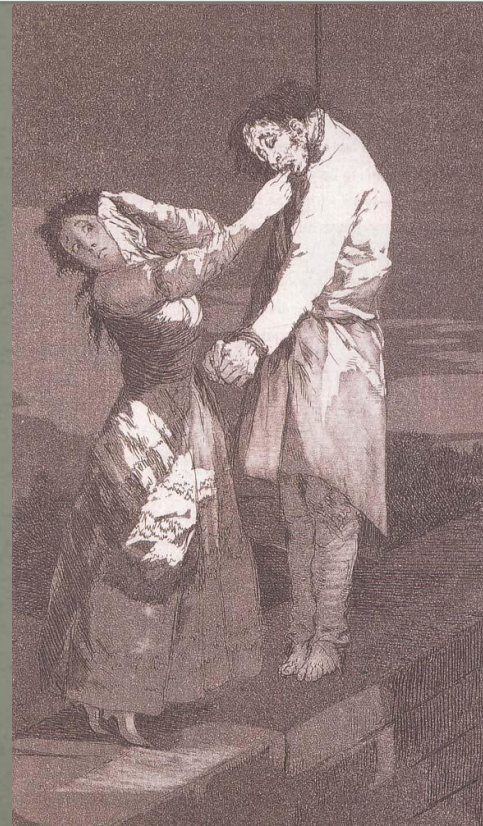

Asi

Pisanello (c. 1395 – 1455 ?)

Goya (1746 – 1828)

Doğum (13-20 yy)

Bizans Minyatürü 11 yy
Vatican Kütüphanesi Yunan 747
(Yusuf'un Doğumu)

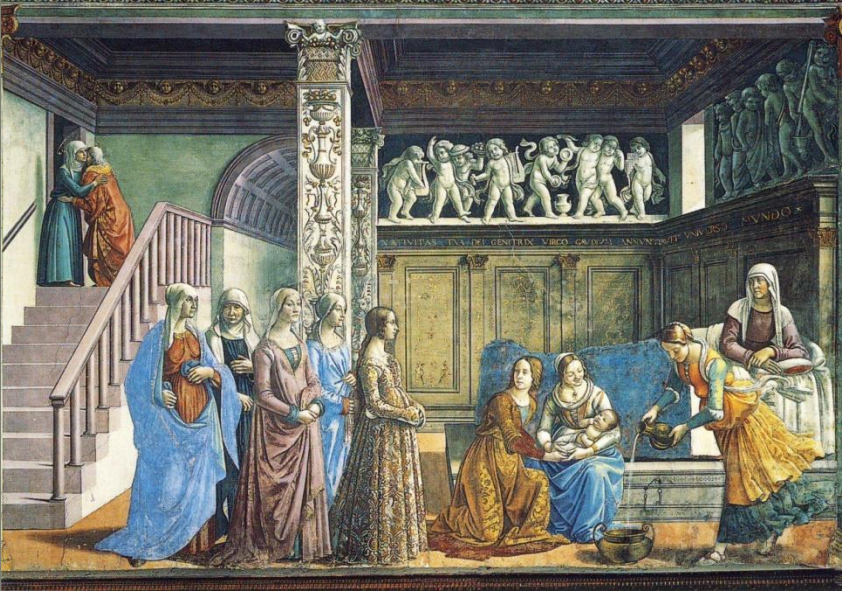

Chagall (1887-1985)

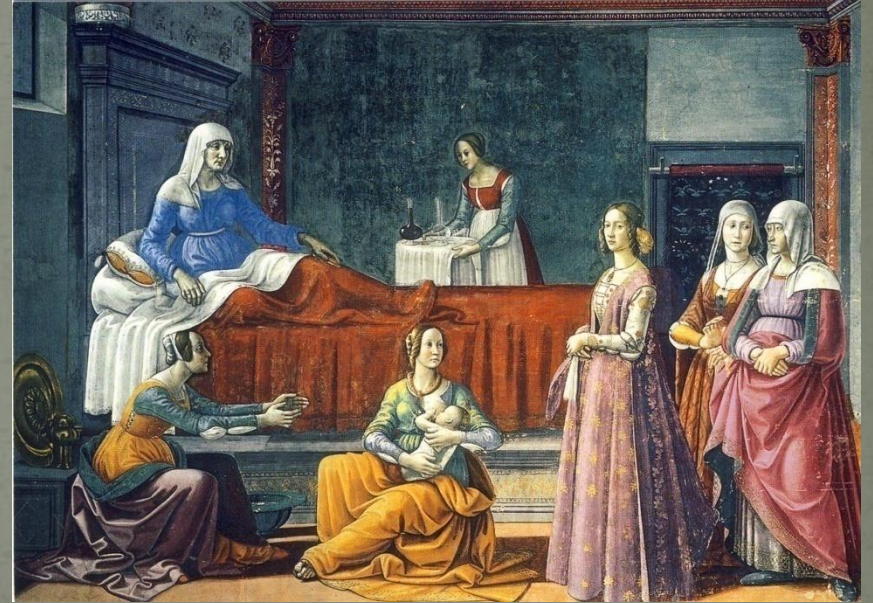

Tornabuoni Şapeli Santa Maria Novella Kilisesi, Floransa

Domenico Ghirlandaio (1449 – 1494)
Meryem'in Doğumu,

Domenico Ghirlandaio (1449 – 1494)
Vaftizci Yahya'nın Doğumu

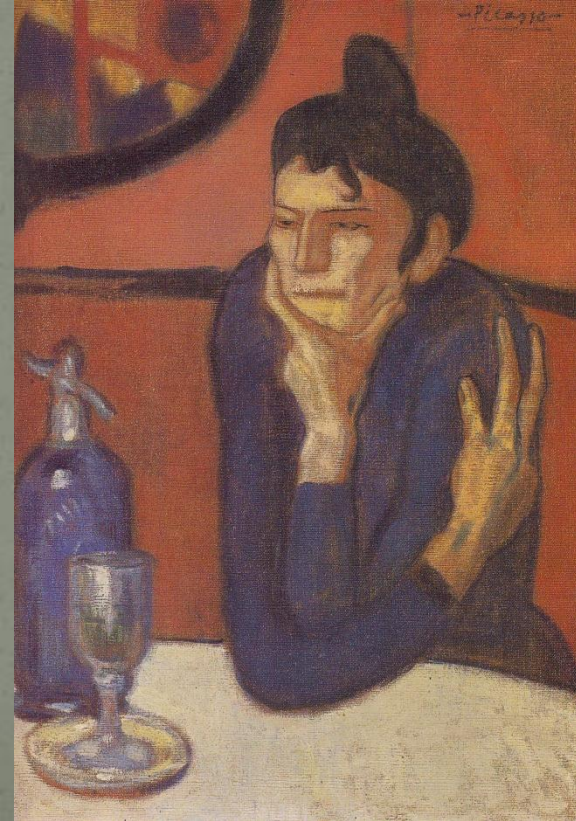

Depresyon

Raphael Soyer (American 1899 – 1987)
Kafe, Brooklyn Müzesi / depresyon

Pablo Picasso (1881 – 1973)
Pelinotu içen Kadın ,
1901

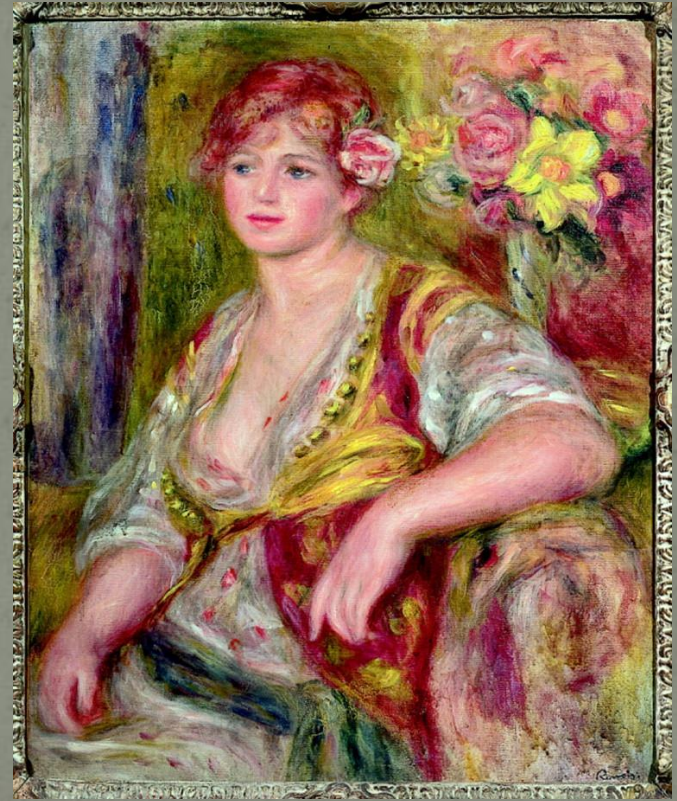

IV. Sanatçıların Hastalıkları ve Eserlerine Etkisi

- Fiziksel sorunlar
 - Renoir
 - Frida Kahlo
 - Vb...
- Ruhsal Sorunlar
 - Bosch
 - Goya
 - Van Gogh
 - Edvard Munch
 - Vb...

Renoir

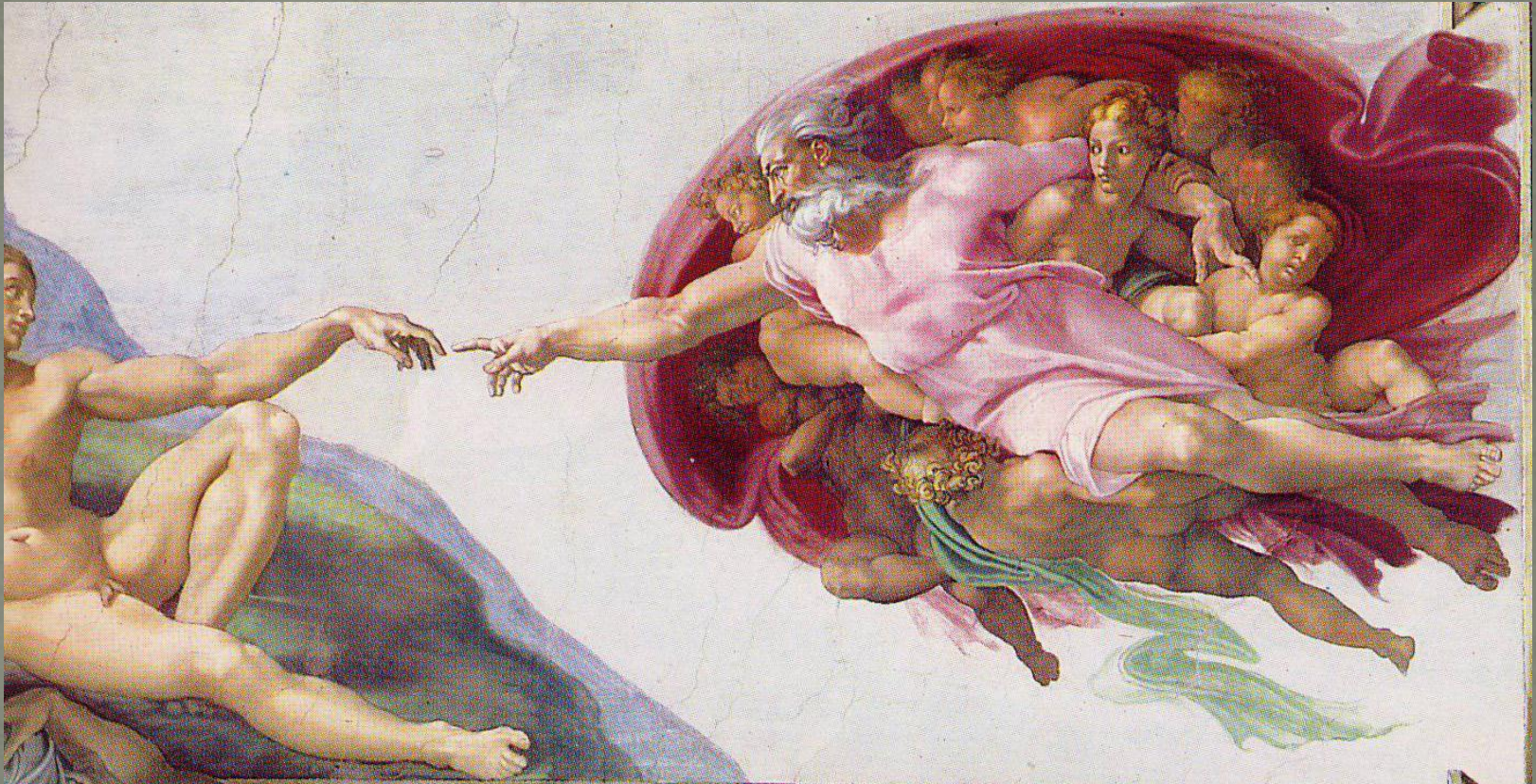
Resim Sanatı ve Tıp (İnteraktif yöntem)

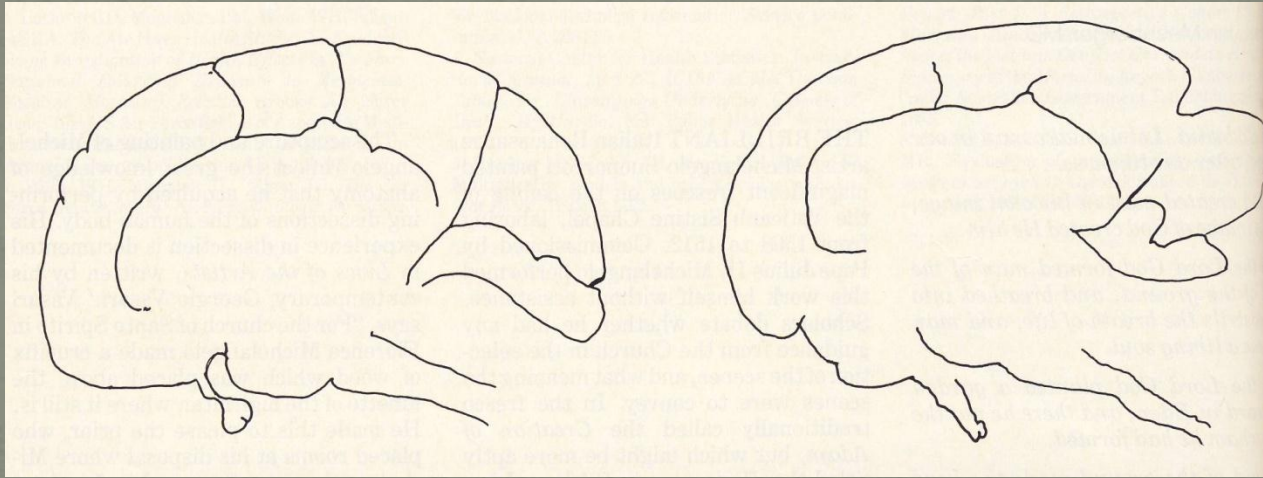
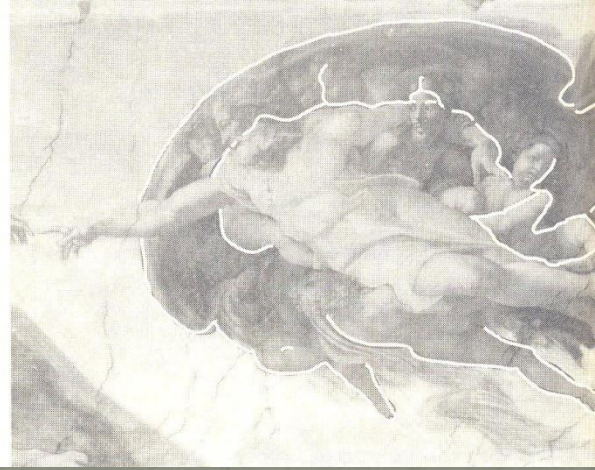
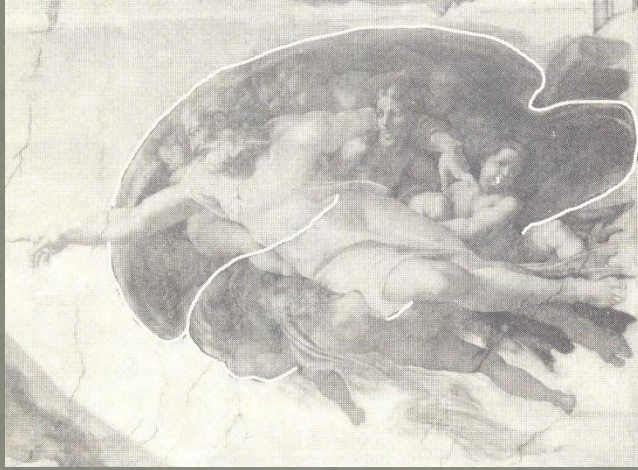
- Sanat eseri üzerinden (uygulamalı)
 - Algılama / Algılama farklılıkları konusunda duyarlılık oluşturma
 - Yavaş ve dikkatli bakma uygulamaları
- E Panofski yöntemini (resimde) + (klinikte) uygulama
 - Tanımla (describe)
 - Yanıtla (respond)
 - Çözümle (analyse)
 - Yorumla (interpret)
- Baxandall
 - “period eye”
- ...

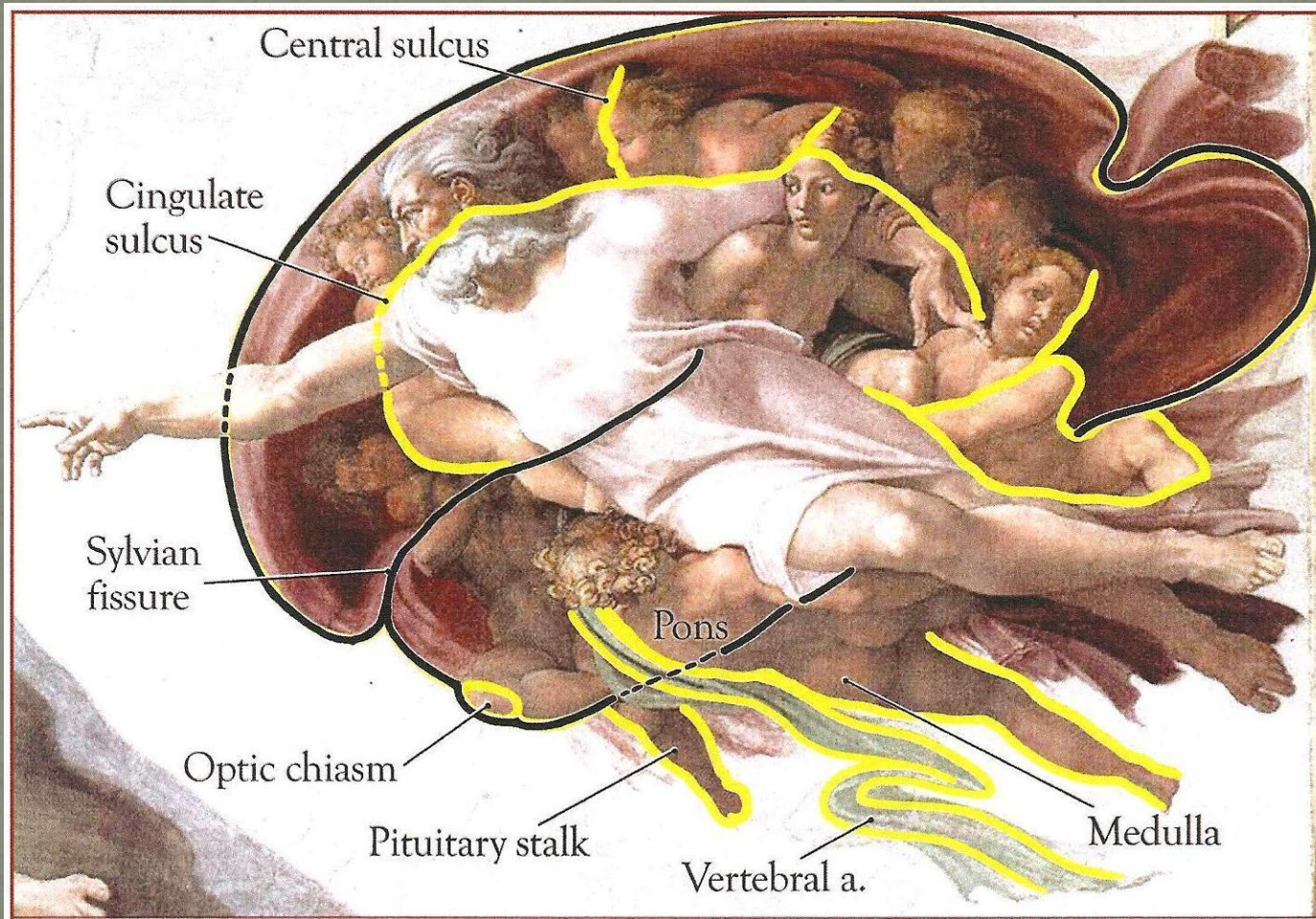
Tıp ve Sanat Lisans programı

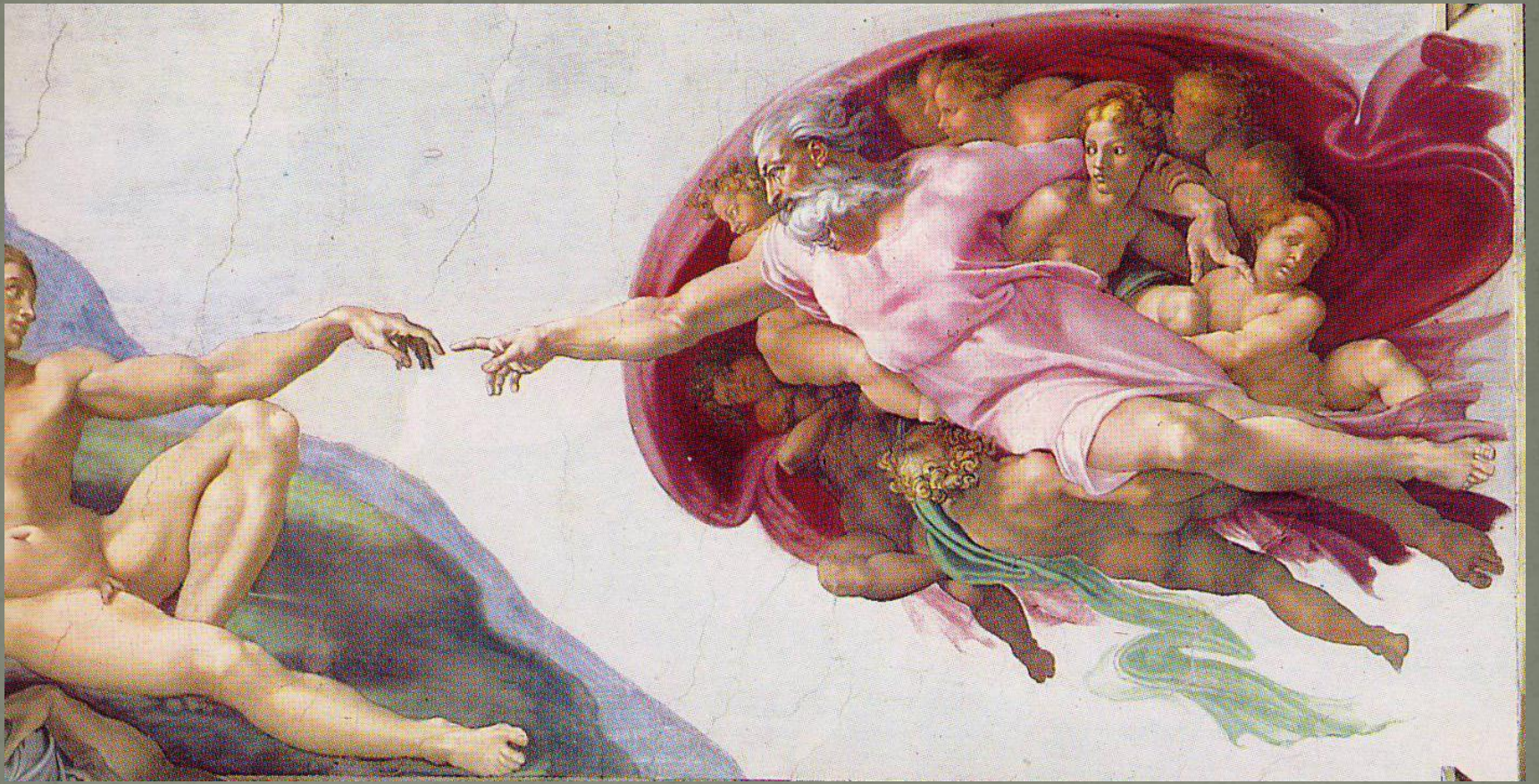
- Anatomi
 - Michelangelo
- Göz Hastalıkları Stajı
 - El Greco, Monet
- Dahiliye Stajı
 - Flaman Resmi (Gabriel Metsu, Jan Steen, ...)
- Psikiyatri Stajı
 - İtalyan fresklerinde Kıyamet günü sahneleri / Bosch

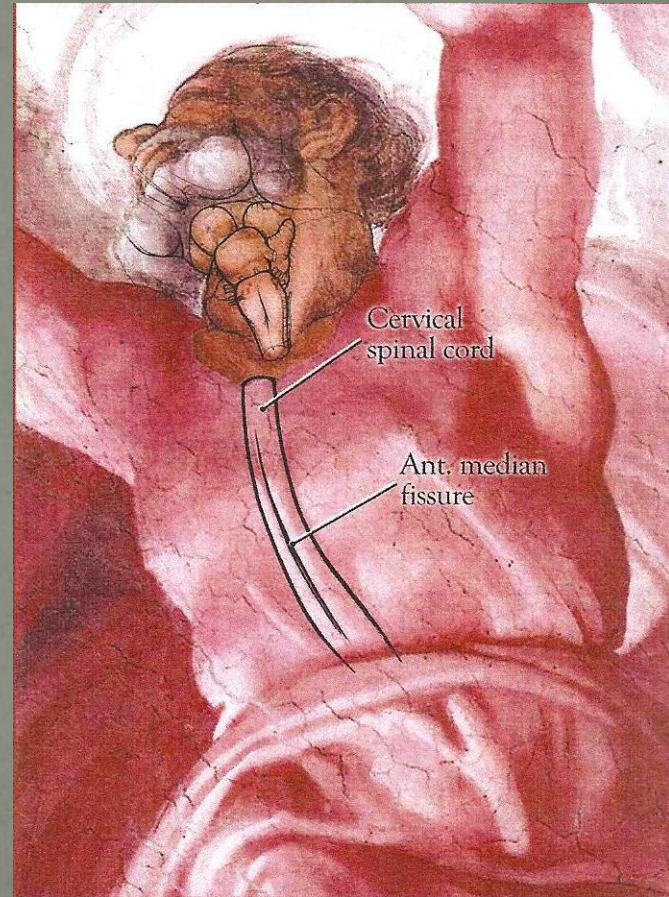
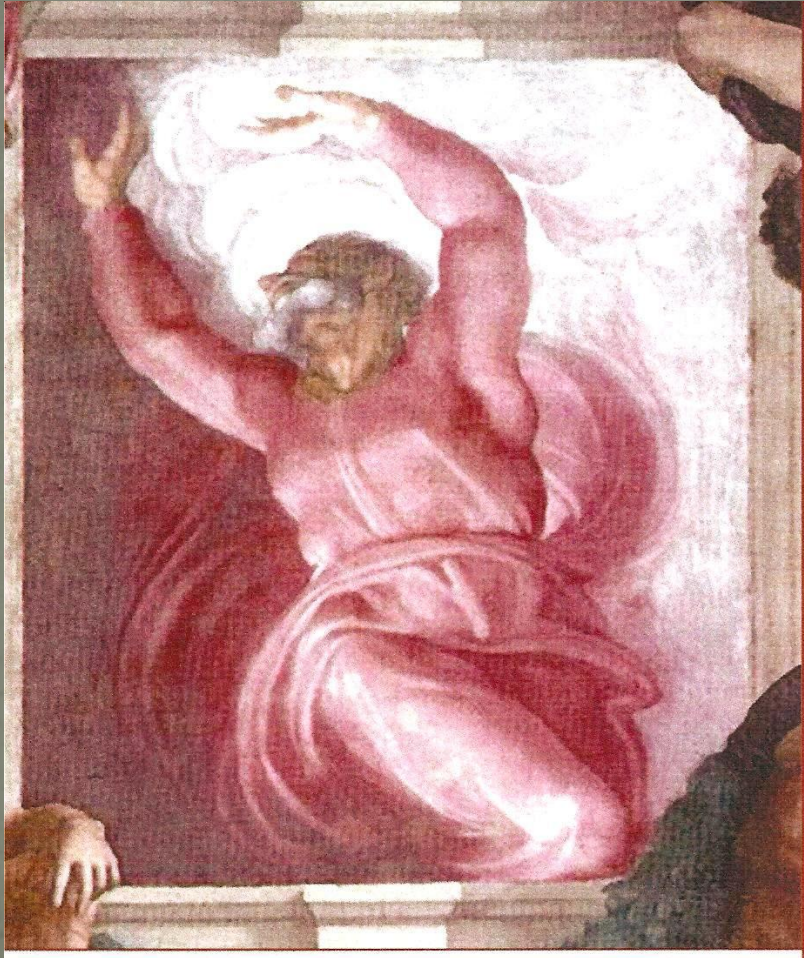
Anatomi Dersi / Modülü

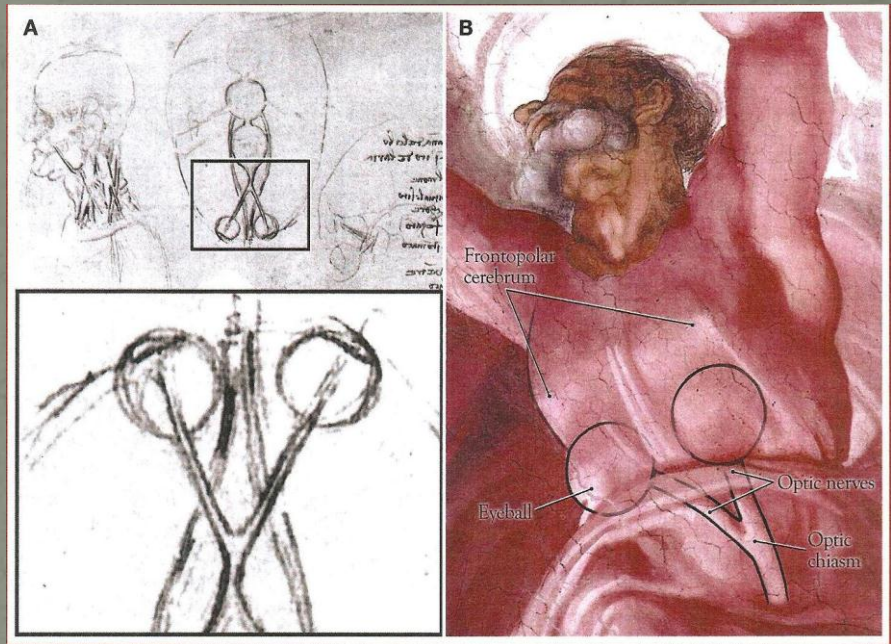
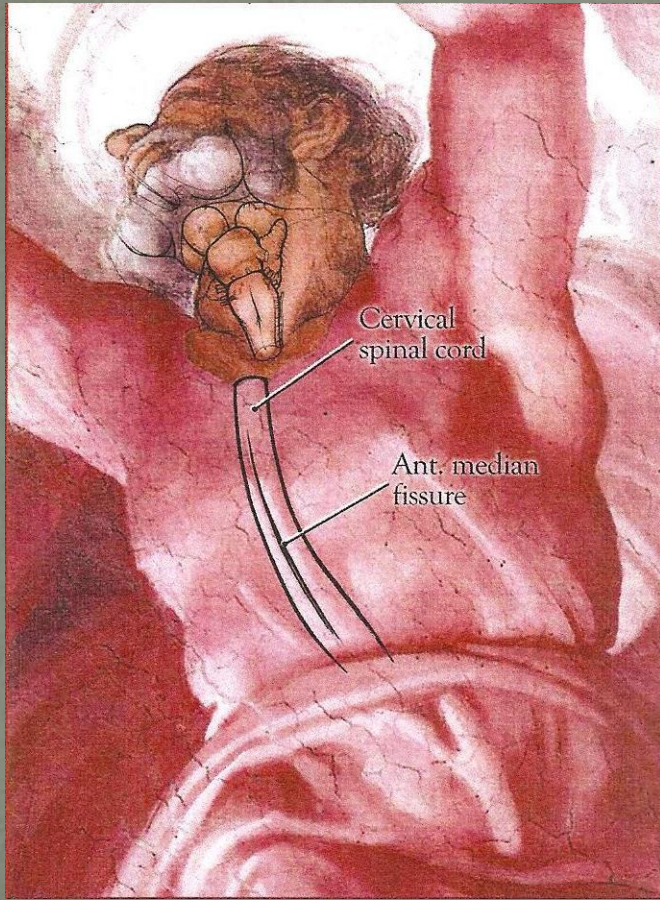

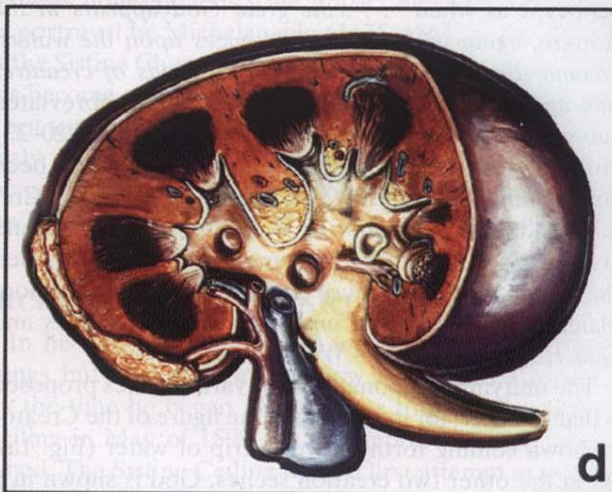
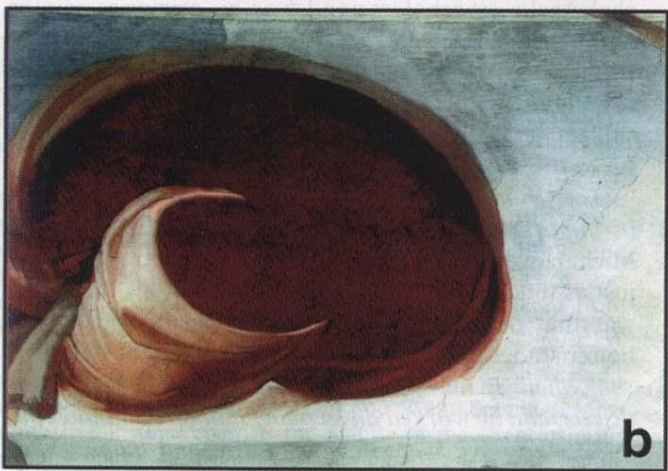
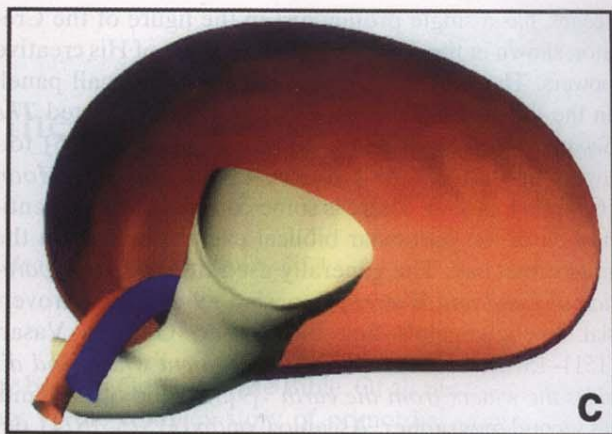

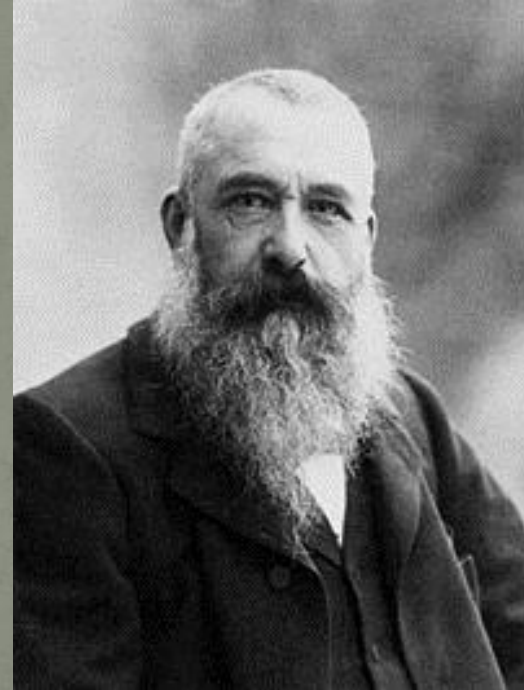

Göz Hastalıkları Stajı

El Greco (1541 - 1614)

Claude Monet (1840 - 1926)

Astigmatism ve El Greco

El Greco (1541-1614)
Holy Trinity ca.1577-1579
Prado

El Greco
Beşinci Mühürün açılışı 1608- 1614
Metropolitan Museum of Art

Katarakt ve C. Monet

Claude Monet (1840 -1926)
Giverny'de Japon Bahçesi 1900

Claude Monet (1840 -1926)
Palazzo da Mula 1908

Giverny'de Japon Bahçesi 1900

Giverny'de Japon Bahçesi altında 1923

Dahiliye Stajı

- Hekim - Hasta ilişkisi
 - Flaman resmi
 - Gabriel Metsu
 - Jan Steen
 - Gerit Duo
 - Vb...

Jan Steen, Hekim Viziti,
ca. 1663, Wellington Museum London

Jan Steen, Hekim Viziti,
ca. 1663-1665 Philadelphia Museum of Art

Gabriel Metsu (1629 – 1667)
Hekim ve Hasta Kadın ca.1665
Hermitage Museum

Jan Steen (1626 -1679)
Hasta Kadın
ca. 1665-1667 Rijksmuseum / Amsterdam

Gabriel Metsu, Hasta Kadın,
ca.1655-1659
Staatliche Museen Berlin / Berlin

Gabriel Metsu, Hasta Kadın,
ca. 1650-1660 Wadsworth athenaeum, Hartford

Psikiyatri Stajı

- Kıyamet Günü sahneleri
- Michelangelo, (Freud)
- Leonardo Da Vinci, (Freud)
- Goya,
- Hieronymus Bosch
- Edvard Munch

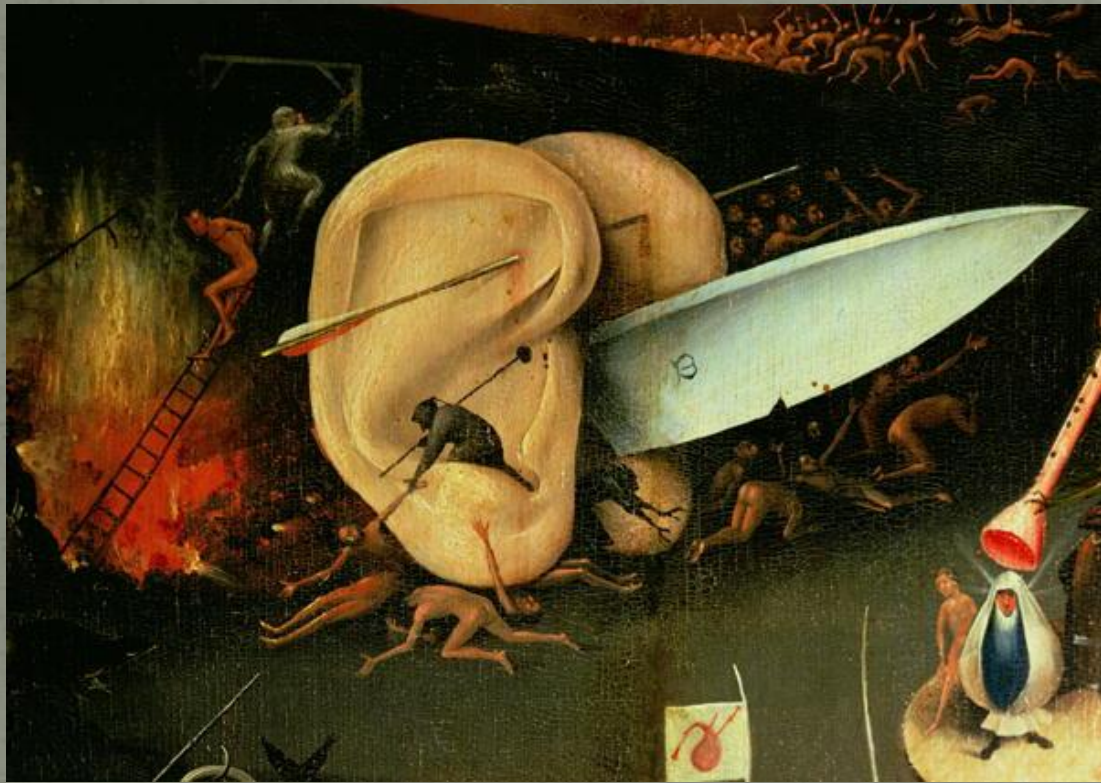
Stefan Lochner (1400 – 1452)
Wallraf-Richards Museum / Köln

Ambroise Fredeau (1589 ? – 1673)
1657,
Musee des Augustins / Toulouse

Soru ve katkılar

